

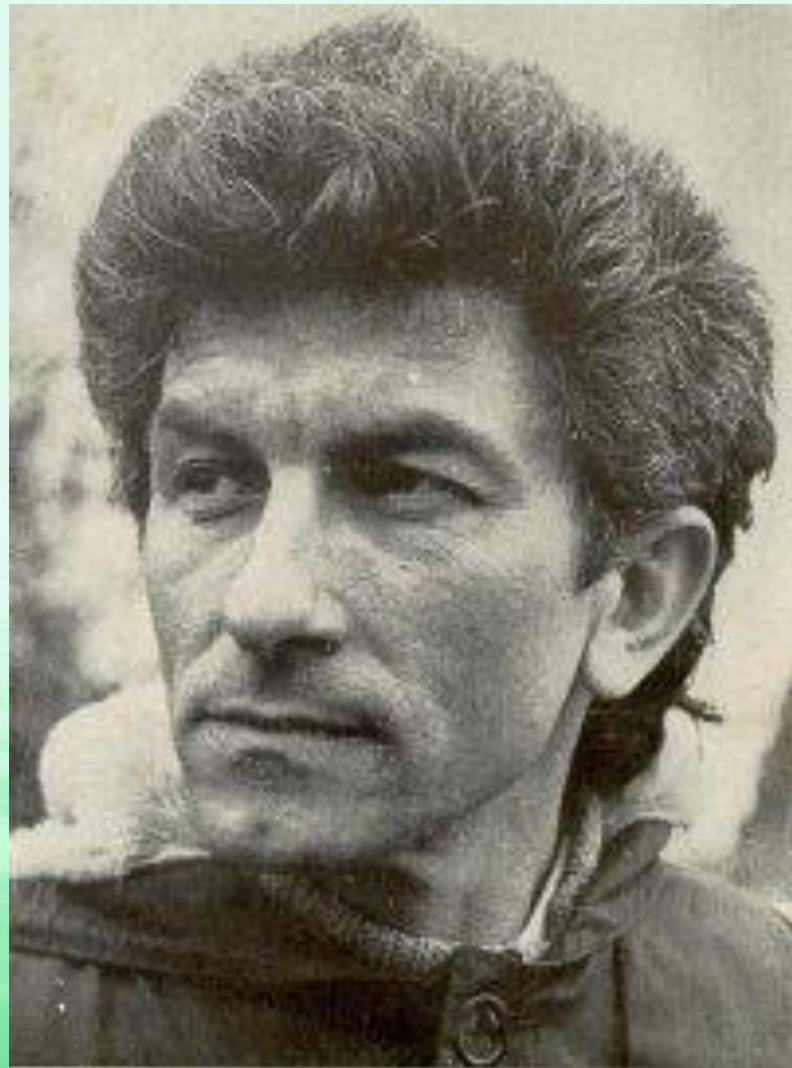

IMANTS ZIEDONIS

IMANTS ZIEDONIS

(03.05.1933.)

- Dzimis Slokas pagasta Ragaciemā zvejnieku ģimenē
- Beidzis **Tukuma 1. vidusskolu** (1952. g.), LVU Vēstures un filozofijas fakultātes Latviešu valodas un literatūras nodaļu neklātienē (1959. g.) un **Augstākos literatūras kursus M. Gorkija Pasaules literatūras institūtā Maskavā** (1964. g.)
- Studiju gados strādājis gadījuma darbus - bibliotekārs, ceļu remontstrādnieks, skolotājs

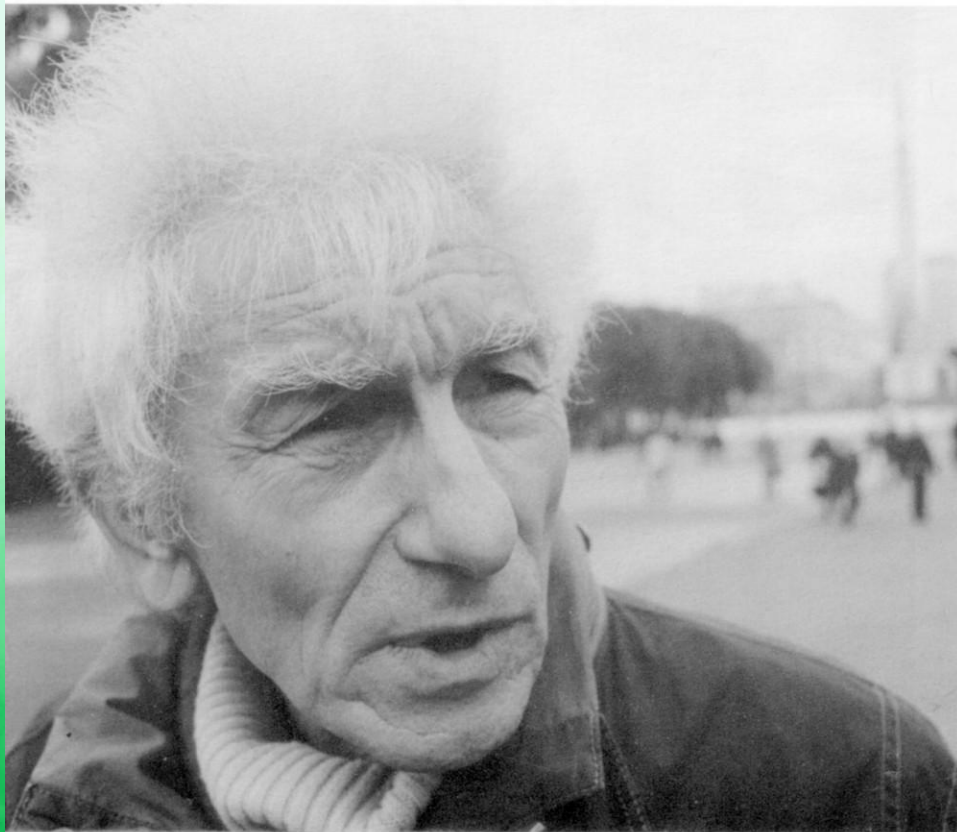

Imants Ziedonis

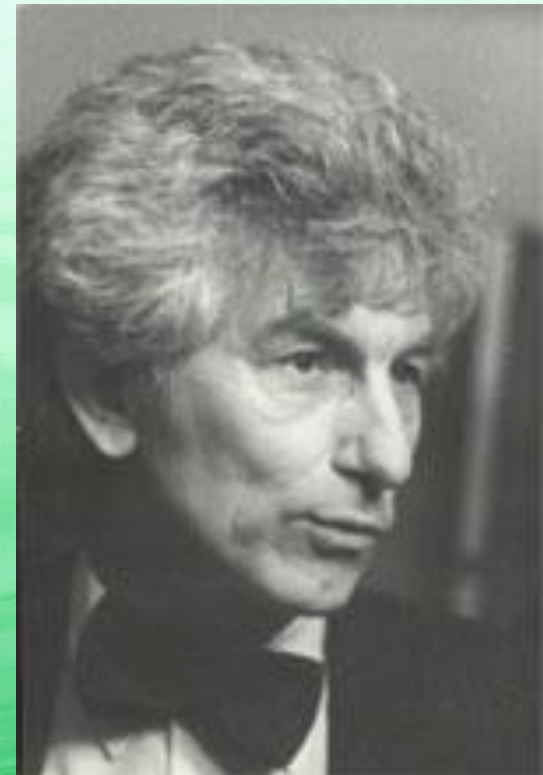
Pirmās publikācijas 1956. gadā.

Ziedoņa domāšanai raksturīga paradoksalitāte, stila novatorismam – “nedzejiskas”, jeb sarunvalodas leksikas lietojums, tieša uzruna lasītājam, atturīgs lirisms, aktīva, pat uzbrūkoša intonācija.

- Pirmais dzejoļu krājums – 1961. gadā.

Ulvis Alberts. *Imants Ziedonis Rīgā.*
1999. XI.

ĢIMENE

Precējies. Sieva **Ausma Kantāne-Ziedone** - aktrise Dailes
teātrī.

Dēls **Rimants**

Meita **Baiba**

APBALVOJUMI

- Nopelniem bagātā kultūras darbinieka nosaukums (1972. g.)
 - Tautas dzejnieka goda nosaukums (1977. g.)
- "Tautu draudzības" ordenis (1983. g.)
- II šķiras Triju Zvaigžņu ordenis (1995. g.)
- 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīme

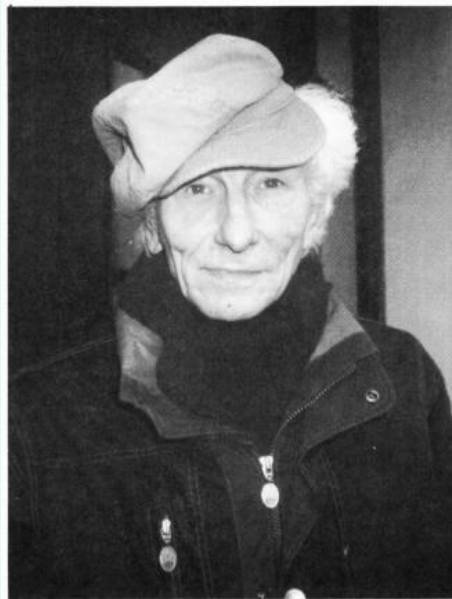

Foto: Ingrida Eimane

Saņēmis starptautiskas atzinības:

- H. K. Andersena vārdā nosaukto pasaku meistara diplomu
- Internacionālo Januša Korčaka medaļu
- Goda diplomu par aktīvu darbību bērnu kultūras attīstībā

IMANTA ZIEDOŅA RADOŠĀ DARBĪBA

- Būdams Latvijas Kultūras fonda priekšsēdētāja amatā (1987-1992), iedibinājis :
 - ◆ **Spīdolas dienas**
 - ◆ **Spīdolas stipendijas**
 - ◆ **Daugavas krastu sakopšanas programmu**
 - ◆ **Konkursu par sakārtotības spējām Latvijas lauku sētās**
- Uzņemts par Rakstnieku savienības biedru
- Bijis PSKP biedrs
- Darbojies LPSR AP, pēc tam LR AP (1990-1991), bijis AP Tautas izglītības, zinātnes un kultūras komisijā kā neatkarīgais deputāts
- Strādājis izdevniecībā "Liesma" par dzejas redaktoru (1964-1965)
- Ievēlēts par Rakstnieku savienības valdes priekšsēdētāja vietnieku (1965-1968)

IMANTS ZIEDONIS LITERATŪRĀ

**Kopš 1968. gada - profesionāls rakstnieks. Strādā
daudzos žanros:**

- **Ceļojumu apraksti** "Kalnu Altajs", "Karēlijas upes", "Kurzemīte"
- **Dzeja** "Epifānijas", "Ceļa sentiments", "Motocikls", "Kā svece deg", "Taureņu uzbrukums", "Poēma par pienu", "Es ieeju sevī", "Zemes un sapņu smilts"
- **Dramatizējumi skatuvei** A. Čaka "Spēlē, spēlmani", "Motocikls"
- **Pasakas** "Pasaka par bizi", "Krāsainās pasakas", "Blēņas un pasakas"

IMANTS ZIEDONIS LITERATŪRĀ

- **Kinoscenāriji** G. Pieša filmai "Pūt, vējiņi", A. Freimaņa filmai "Puika", kopā ar H. Franku A. Freimaņa dokumentālajai filmai "Gada reportāža", I. Selecka dokumentālajai filmai "Gājiens ar krokodilu"
- **Librets** I. Kalniņa operai pēc Raiņa lugas "Spēlēju, dancoju"
- **Teksts** I. Kalniņa oratorijai "Dzejnieks un nāra"
- **Esejas** "Ne tas kādam jāzina", "Mūžības temperaments"

Kopš 1995. gada kopo materiālus saviem "Rakstiem"

12. Sējumos

“Motocikls” (1965)

- Analizē dažādus notikumus un parādības mūsu dzīvē, nesaudzīgi vēršoties pret liekuļiem un mietpilsoņiem un aizstāvēt godīgumu, Īstas jūtas, visu labo un gaišo.
- Slavina patstāvīgi izraudzītus ceļus, izraušanos no ierastības. Ceļa motīvs, ideja par personības un nācijas pašapziņu un bezgalīgu

*Bez mīlestības nedzīvojiet,
Bez mīlestības viss ir mazs!
Bez mīlestības dūmo krāsnis
Un maizi negriež nazis ass*

Šīs rindas it kā caurstrāvo visu krājumu, aicinot ikdienā meklēt lielākus mērķus.

- Īpaši populārs Latvijā, 70. un 80. gados.
- 1967. gadā Dailes teātrī režisors P.Pētersons iestudēja dzejas izrādi “Motocikls”.

“Kā svece deg” (1971)

"Tā bija skaista vasara.

*Mēs runājām tikai caur
puķēm. (..)*

*Tad mēs runājām caur
nātrēm. (..)*

Es saku:

Drīz būs leduspuķes.

*Caur tām es nerunāšu -
ne vārda“*

- Mākslinieciski viena no visharmoniskākajām dzejoļu grāmatām. Veltīta eksistenciālisma filozofijā aktuāliem sakāpināti dramatiskiem stāvokļiem – izvēlei, atbildībai, brīvībai.
- Izjusti vientulības un atsvešinātības motīvi izteikti tēlos - nakts, ziema, sniegs, ledus.
- Tiecas lauzt uztveres stereotipus – pretstatā smagumam sludina matu skaldīšanas mākslu.

“Epifānijas” (1971/1994)

- Īpašas atskārsmes brīžu, uzplaiksnījumu piefiksējumi ar esejisku apcerīgumu, publicistiku, ironiju un filozofiskām atziņām.
- **Epifānijas** – sintezē dažādas daiļdarba izteiksmes formas – eseju, miniatūru, tēlojumu aprakstu un dzeju prozā.

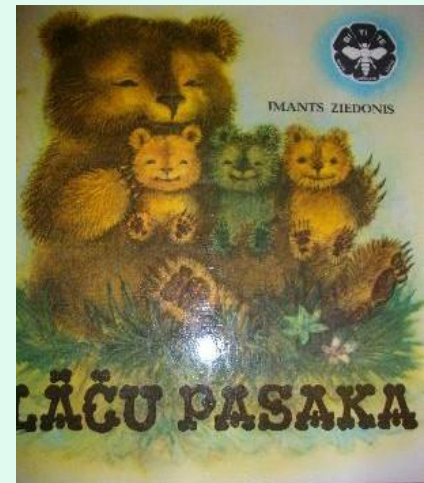
"Epifānijas ir mazi impulsi, mazi uzliesmojumi, kuru gaismā daži brīži dzīvē izgaismojas sevišķi spilgti."

"... Apiet apkārt... Tas ir vienalga – apiet apkārt ziedam vai apkārt jūrai. Zieds ir tikpat liels kā jūra."

"No asfalta segapakšas pabāž galvas akmeņi, paskatās, vai nenāk mašīnas, un pa vienam bēg tuvējos vārtos. Šodien ir lielā akmeņu pārceļošanas diena."

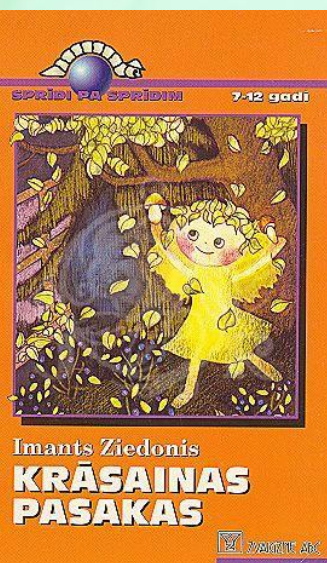
IMANTA ZIEDOŅA PASAKAS

- Ziedoņa pasakas ir gaišas, tās it kā spēlējas ar mums, jo dzejnieks pats spēlējas ar krāsām, vārdiem, domām. Pasakās ir ietverta liela dzīves gudrība, tās ir atvērtas lasītāja fantāzijai.

- **“Krāsainās pasakas”, “Lāču pasaka”, “Blēņas un pasakas”, “Pasaka par bizi”** – izmantojot ačgārnības un paradoksus, pasakas veidotas kā intelektuālas absurda literatūrai tuvas spēles, kur centrā konflikts starp brīvu fantāziju un rutinētu pasakas uztveri.

- I. Ziedoņa oriģinalitāte slēpjas šķietamajā pasaku nepareizumā, jo tās atšķiras no pieņemtā stereotipa, kādām jābūt pasakām, taču tajās ir senas un īstas patiesības, humora izjūta un dzīvības pilna pasaules plašuma izjūta, pretestība ļaunumam, alkatībai, liekulībai.

RAKSTNIEKI UN KRITIĶI PAR IMANTU ZIEDONI

*“Viņa valoda ir viegla un gaisīga. Nekur netraucē
nevajadzīgas līdzības vai paralēles. Katrs vārds, katra
līdzība atrodas tur, kur tai ir jābūt.”*

J. Kantors

*“Dzejnieka reibinošie gara lidojumi ļauj mums saskatīt
ikdienas mirdzumu”*

M. Čimpojs

*“Viņš ir mākslinieks, jo vēro pasauli ar tvērtām acīm un
nenogurstošu izbrīnu.”*

I. Tūliks